

**Херсонський державний університет
Кафедра екології та географії**

“ ЗАТВЕРДЖУЮ ”
Завідувач кафедри
доцент Давидов О.В.

“ 3 ” вересня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.3.4. Методи польових досліджень
(шифр і назва навчальної дисципліни)

шифр та назва спеціальностей 103 Науки про Землю

курс	2
форма навчання	денна
рівень вищої освіти	другий (магістерський)
факультет	біології, географії і екології

Робоча програма з Методи польових досліджень для студентів 2-го курсу спеціальності
103 Науки про Землю, СВО «магістр»

Розробники програми:

1. Давидов О.В. – к.г.н., доцент кафедри екології та географії;
2. Зінченко М.О. – викладач кафедри екології та географії

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри екології та географії

Протокол від « 3 » вересня 2018 року № 2

Завідувача кафедри

_____

(підпис)

Давидов О.В.

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузі знань 10 Природничі науки (шифр і назва)	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальності 103 Науки про Землю (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		2-й	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,35 самостійної роботи студента – 4,7	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	Лекції	
		20 год.	
		Лабораторні	
		20 год.	
		Самостійна робота	
		80 год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми навчання – 40/80

Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Методи польових досліджень» є базовою для підготовки фахівців зі спеціальностей 103 Науки про Землю. Вона орієнтована на ознайомлення з організацією проведення польових досліджень, основними методами та їх можливостями у вивченні різних категорій рельєфу, складанням польової геоморфологічної карти, їх місцем в геологічних, географічних екологічних дослідженнях, визначення гідрометеорологічних показників та ландшафтних особливостей місцевості.

Мета – засвоєння студентами знань дати з організації польових географічних (геоморфологічних, гідрометеорологічних, природничих) досліджень, основними методами їх проведення та використанню в конкретних умовах.

Завдання навчальної дисципліни:

Теоретичні: визначити теоретико-методологічні основи проведення польових географічних досліджень, організації і планування етапів польових географічних досліджень, сформулювати уявлення про проведення камеральної обробки отриманих результатів у ході емпіричних досліджень у формі звітної-наукової документації результатів, сформулювати сучасне розуміння місця рельєфу в доквітлі, зв'язків з іншими його природними і техногенними складниками; навчити правильно використовувати отримані знання в географічних, геологічних, екологічних дослідженнях.

Практичні: засвоїти основні положення постановки та організації базового табору для проведення польових досліджень, вивчити принцип дії та будову спеціалізованих приладів для проведення польових досліджень (геологічних, геоморфологічних, ГІС, гідрометеорологічних тощо), набути навички опрацювання даних, отриманих за допомогою приладів.

Фахові предметні компетентності:

- давати оцінку суспільно-географічного положення території;
- здатність аналізувати демографічні, розселенські, міграційні та етнічні процеси в їх взаємозв'язку;
- виявляти територіальні відмінності та давати соціально-економічну оцінку природних умов і запасів природних ресурсів з метою раціонального природокористування;
- аналізувати компонентну і територіальну структуру галузевих і міжгалузевих комплексів;
- вміння здійснювати комплексний суспільно-географічний аналіз макрорайонів та визначати проблеми і перспективи їх розвитку;

Очікувані результати навчання:

- знання методів проведення польових досліджень;
- навички опрацювання даних, отриманих під час досліджень;
- вміння працювати з обладнанням для проведення польових досліджень;
- просторову орієнтацію та навички постановки і організації базового табору для проведення польових досліджень;
- навички організації і планування етапів польових географічних досліджень;

Міждисциплінарні зв'язки. Засвоєння навчального матеріалу курсу базується на знаннях і вміннях студентів із таких навчальних дисциплін, як геологія, геоморфологія, метеорологія і кліматологія, гідрологія, ґрунтознавство, ГІС, фізична географія України, фізична географія материків і океанів, палеогеографія четвертинного періоду.

Зміст дисципліни

Вступ. Теоретичні і методологічні основи проведення польових географічних досліджень. Організація і проведення географічних досліджень. Методи польових географічних досліджень. Ведення польової документації. Геоморфологічна карта зйомочних масштабів. Геоморфологічний аналіз рельєфу. Морфоструктурний аналіз рельєфу. Морфолітогенетичний аналіз. Палеогеоморфологічний аналіз. Вивчення сучасної динаміки рельєфу. Аналіз метеорологічних карт. Аналіз гідро-метеорологічних карт та ситуації на місцевості. Визначення ландшафтних особливостей місцевості. Вивчення основних генетичних типів рельєфу.

Теоретичні і методологічні основи проведення польових геоморфологічних досліджень. Мета, значення та завдання польових геоморфологічних досліджень. Місце геоморфологічних досліджень в геологічних, географічних, інших роботах.

Організація і проведення геоморфологічних досліджень. Підготовка і проведення польових геоморфологічних робіт. Етапи: проектування робіт, підготовчий польовий, польові роботи, післяпольовий камеральний.

Методи польових геоморфологічних досліджень. Комплекс методів польових геоморфологічних досліджень. Геоморфологічні методи. Геологічні методи. Геофізичні методи. Географічні методи. Дистанційні методи.

Ведення польової документації. Фіксування даних польових геоморфологічних спостережень. Ведення щоденника. Вибір і методика польових маршрутів. Документація відслонень, відслонень гірських виробіток. Польові зарисовки. Схеми. Складання профілів і розрізів.

Геоморфологічна карта зйомочних масштабів. Класифікація і типи геоморфологічних карт. Топографічна основа геоморфологічних карт. Картографічні способи зображення геоморфологічних об'єктів. Основні напрями в геоморфологічному картографуванні. Загальні і часткові геоморфологічні карти. Способи польової геоморфологічної зйомки.

Геоморфологічний аналіз рельєфу. Вивчення морфології рельєфу. Описувальні і зображувальні методи. Вивчення елементів, форм, комплексів форм рельєфу. Морфографічні та морфометричні карти. Методи вивчення генезису рельєфу. Основні генетичні категорії рельєфу. Методи вивчення віку рельєфу. Уявлення про вік рельєфу.

Морфоструктурний аналіз рельєфу. Основні типи тектонічних рухів та їх проявлення в рельєфі. Геологічні методи вивчення тектонічних рухів. Геоморфологічні методи вивчення новітніх тектонічних рухів. Вивчення пасивних та активних морфоструктур. Вивчення тріщинуватості гірських порід. Структурно-геоморфологічні карти.

Морфолітогенетичний аналіз. Вивчення речовинного (гранулометричного, мінерального, геохімічного) складу, кольору порід. Вивчення структури порід. Вивчення текстури порід. Вивчення органічних рештків. Вивчення осадочних тіл, їх контактів, співвідношення з формами рельєфу.

Палеогеоморфологічний аналіз. Вивчення похованого рельєфу. Методи вивчення віку рельєфу. Палеогеоморфологічні реконструкції. Методика складання палеогеоморфологічних карт.

Вивчення сучасної динаміки рельєфу. Способи вивчення динаміки рельєфу. Експедиційне вивчення динаміки рельєфу. Стаціонарне вивчення динаміки рельєфу. Карти сучасної динаміки рельєфу.

Вивчення основних генетичних типів рельєфу. Вивчення флювіального

рельєфу (елементів, генетичних категорій, складання карт). Рельєф річкового походження (річкова сітка, долини, алювіальні рівнини, яри, балки). Вивчення денудаційного, структурно-денудаційного, літоморфного рельєфу. Вивчення льодовикового та водно льодовикового рельєфу (древніх материкових областей, гірсько-долинного, льодовиково-морського, складання карт). Вивчення мерзлотного рельєфу (чинників формування, форм, складання карт). Вивчення еолового рельєфу пустель і не пустельних областей (чинників формування, форм, складання карт). Вивчення морських берегів та форм рельєфу узбереж (форм, древніх берегових ліній, складання карт). Вивчення карстового і суфозійного рельєфу (чинники формування, форми, складання карт). Вивчення поверхонь вирівнювання (морфології, генезису, корелят них відкладів, деформацій, складання карт). Вивчення вулканічного рельєфу (вулканічних порід, форм, комплексів форм, складання карт). Вивчення грязевулканічного рельєфу.

**4. Структура навчальної дисципліни
(3 семестр)**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	лаб	інд	с.р.		л	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Основи геотектоніки та геоморфології										
Тема 1. Геоморфологія як наука. Поняття про форми рельєфу та їх різноманіття	2	2								
Тема 2. Гіпсографічна крива та її аналіз	2		2							
Тема 3. Структура земної кори та їх вплив та формування планетарних форм рельєфу	6	2	4							
Тема 4. Генезис рельєфу. Вік рельєфу. Відносний та абсолютний рельєф	3				3					
Тема 5. Фактори рельєфоутворення. Геологічна та тектонічна будова	3				3					
Тема 6. Кліматичний фактор рельєфоутворення	3				3					
Тема 7. Тектонічні рухи та їх значення у рельєфоутворенні	3	2			1					
Тема 8. Землетруси як фактор рельєфоутворення	3				3					
Тема 9. Магматизм як фактор рельєфоутворення	3				3					
Тема 10. Ендогенні фактори рельєфоутворення	2		2							
Разом за змістовим модулем 1	30	6	8		16					
Змістовий модуль 2. Морфоструктурний рельєф Землі										
Тема 1. Геоморфологічний аналіз поверхні материків	4		2		2					
Тема 2. Морфоструктурні та морфоскульптурні особливості материкових платформ	4	2			2					
Тема 3. Морфоструктурні та морфоскульптурні особливості підводних материкових окраїн	3	2			1					
Тема 4. Геоморфологічний аналіз рівнинних форм рельєфу	4		2		2					
Тема 5. Морфоструктурні та морфоскульптурні особливості гірських поясів	4	2			2					
Тема 6. Геоморфологічний аналіз гірських форм рельєфу	3		2		1					
Тема 7. Мегарельєф активних перехідних зон	4	2			2					
Тема 8. Мегарельєф ложа океану та серединно-океанічних хребтів.	4	2	2							
Разом за змістовим модулем 2	30	10	8		12					
Усього годин	60	16	16		30					

Змістовний модуль № 1. Методологія польових досліджень

Лекційний модуль 1.

1. Теоретичні і методологічні основи проведення польових геоморфологічних досліджень.
2. Організація і проведення геоморфологічних досліджень. Методи польових геоморфологічних досліджень.
3. Ведення польової документації.
4. Геоморфологічна карта зйомочних масштабів.
5. Геоморфологічний аналіз рельєфу.

Практичний модуль 1.

1. Підготовка і проведення польових геоморфологічних робіт.
2. Способи ведення польової документації.
3. Топографічна основа геоморфологічних карт
4. Способи польової геоморфологічної зйомки.
5. Методи вивчення генезису та віку рельєфу.
6. Геологічні та геоморфологічні методи вивчення тектонічних рухів.

Модуль самостійної роботи 1.

1. Основні напрями в геоморфологічному картографуванні.
2. Загальні і часткові геоморфологічні карти.
3. Способи польової геоморфологічної зйомки.
4. Аналіз метеорологічних карт.
5. Аналіз гідро-метеорологічних карт та ситуації на місцевості.
6. Визначення ландшафтних особливостей місцевості.
7. Вивчення основних генетичних типів рельєфу

Список рекомендованих джерел

Основна література:

1. Методическое руководство по геоморфологическим исследованиям. Л.: Недра, 1972.-384с.
2. Сладкопевцев С.А. Изучение и картографирование рельефа с использованием аэрокосмической информации. М.: Недра, 1982.-216с.
3. Спиридонов А.И. Основы общей методики полевых геоморфологических исследований и геоморфологического картографирования. М.:Высшая школа, 1970.-456с.

Додаткова література:

1. Веклич М.Ф. Комплексный палеогеографический метод и рекомендации по составлению литолого-фациальных карт и палеогеографических карт. К.: Наукова думка, 1989.-80 с.
2. Кравчук Я.С. Геоморфологічне картографування в науково-дослідній роботі. Львів: ЛДУ, 1981.- 63с.

INTERNET – ресурси:

1. <https://www.gismeteo.ua/ua/>
2. <http://rp5.ua>
3. <https://www.google.com.ua/intl/uk/earth/>
4. <https://www.windy.com/uk/>

Змістовний модуль № 2. Різноманіття польових досліджень

Лекційний модуль 2.

1. Морфоструктурний аналіз рельєфу.
2. Морфолітогенетичний аналіз.
3. Палеогеоморфологічний аналіз..
4. Вивчення сучасної динаміки рельєфу.
5. Вивчення основних генетичних типів рельєфу.

Практичний модуль 2.

1. Морфолітогенетичний аналіз.
2. Методика складання палеогеоморфологічних карт.
3. Експедиційне та стаціонарне вивчення динаміки рельєфу.
4. Денудаційний, структурно-денудаційний, літоморфний рельєф.
5. Морські береги та форми рельєфу узбереж.

Модуль самостійної роботи 2.

1. Вивчення денудаційного, структурно-денудаційного, літоморфного рельєфу.
2. Вивчення льодовикового та водно льодовикового рельєфу (древніх материкових областей, гірсько-долинного, льодовиково-морського, складання карт).
3. Вивчення мерзлотного рельєфу (чинників формування, форм, складання карт).
4. Вивчення еолового рельєфу пустель і не пустельних областей (чинників формування, форм, складання карт).
5. Вивчення морських берегів та форм рельєфу узбереж (форм, древніх берегових ліній, складання карт).
6. Вивчення карстового і суфозійного рельєфу (чинники формування, форми, складання карт).

Список рекомендованих джерел

Основна література:

1. Методическое руководство по геоморфологическим исследованиям. Л.: Недра, 1972.-384с.
2. Сладкопевцев С.А. Изучение и картографирование рельефа с использованием аэрокосмической информации. М.: Недра, 1982.-216с.
3. Спиридонов А.И. Основы общей методики полевых геоморфологических исследований и геоморфологического картографирования. М.:Высшая школа, 1970.-456с.

Додаткова література:

1. Веклич М.Ф. Комплексный палеогеографический метод и рекомендации по составлению литолого-фациальных карт и палеогеографических карт. К.: Наукова думка, 1989.-80 с.
2. Кравчук Я.С. Геоморфологічне картографування в науково-дослідній роботі. Львів: ЛДУ, 1981.- 63с.

INTERNET – ресурси:

1. <https://www.gismeteo.ua/ua/>
2. <http://rp5.ua>
3. <https://www.google.com.ua/intl/uk/earth/>
4. <https://www.windy.com/uk/>

Анотації лекцій
з дисципліни «Методи польових досліджень»
для студентів 2 курсу денної форми навчання
спеціальності 103 Науки про Землю, СВО «магістр»

Лекція 1. Теоретичні і методологічні основи проведення польових геоморфологічних досліджень. Мета, значення та завдання польових геоморфологічних досліджень. Місце геоморфологічних досліджень в геологічних, географічних, інших роботах.

Лекція 2. Організація і проведення геоморфологічних досліджень. Методи польових геоморфологічних досліджень. Підготовка і проведення польових геоморфологічних робіт. Етапи: проектування робіт, підготовчий польовий, польові роботи, післяпольовий камеральний. Комплекс методів польових геоморфологічних досліджень. Геоморфологічні методи. Геологічні методи. Геофізичні методи. Географічні методи. Дистанційні методи.

Лекція 3. Ведення польової документації. Фіксування даних польових геоморфологічних спостережень. Ведення щоденника. Вибір і методика польових маршрутів. Документація відслонень, відслонень гірських виробіток. Польові зарисовки. Схеми. Складання профілів і розрізів.

Лекція 4. Геоморфологічна карта зйомочних масштабів. Класифікація і типи геоморфологічних карт. Топографічна основа геоморфологічних карт. Картографічні способи зображення геоморфологічних об'єктів. Основні напрями в геоморфологічному картографуванні. Загальні і часткові геоморфологічні карти. Способи польової геоморфологічної зйомки.

Лекція 5. Геоморфологічний аналіз рельєфу. Вивчення морфології рельєфу. Описувальні і зображувальні методи. Вивчення елементів, форм, комплексів форм рельєфу. Морфографічні та морфометричні карти. Методи вивчення генезису рельєфу. Основні генетичні категорії рельєфу. Методи вивчення віку рельєфу. Уявлення про вік рельєфу.

Лекція 6. Морфоструктурний аналіз рельєфу. Основні типи тектонічних рухів та їх проявлення в рельєфі. Геологічні методи вивчення тектонічних рухів. Геоморфологічні методи вивчення новітніх тектонічних рухів. Вивчення пасивних та активних морфоструктур. Вивчення тріщинуватості гірських порід. Структурно-геоморфологічні карти.

Лекція 7. Морфолітогенетичний аналіз. Вивчення речовинного (гранулометричного, мінерального, геохімічного) складу, кольору порід. Вивчення структури порід. Вивчення текстури порід. Вивчення органічних рештків. Вивчення осадочних тіл, їх контактів, співвідношення з формами рельєфу.

Лекція 8. Палеогеоморфологічний аналіз. Вивчення похованого рельєфу. Методи

вивчення віку рельєфу. Палеогеоморфологічні реконструкції. Методика складання палеогеоморфологічних карт.

Лекція 9. Вивчення сучасної динаміки рельєфу. Способи вивчення динаміки рельєфу. Експедиційне вивчення динаміки рельєфу. Стаціонарне вивчення динаміки рельєфу. Карті сучасної динаміки рельєфу.

Лекція 10. Вивчення основних генетичних типів рельєфу. Вивчення флювіального рельєфу (елементів, генетичних категорій, складання карт). Вивчення еолового рельєфу пустель і не пустельних областей (чинників формування, форм, складання карт). Вивчення морських берегів та форм рельєфу узбереж (форм, древніх берегових ліній, складання карт). Вивчення карстового і суфозійного рельєфу (чинники формування, форми, складання карт).

**План практичних занять
з дисципліни «Методи польових досліджень»
для студентів 2 курсу денної форми навчання
спеціальності 103 Науки про Землю**

1 модуль

1. Підготовка і проведення польових геоморфологічних робіт.
2. Способи ведення польової документації.
3. Топографічна основа геоморфологічних карт
4. Способи польової геоморфологічної зйомки.
5. Методи вивчення генезису та віку рельєфу.
6. Геологічні та геоморфологічні методи вивчення тектонічних рухів.

2 модуль

1. Морфолітогенетичний аналіз.
2. Методика складання палеогеоморфологічних карт.
3. Експедиційне та стаціонарне вивчення динаміки рельєфу.
4. Денудаційний, структурно-денудаційний, літоморфний рельєф.
5. Морські береги та форми рельєфу узбереж.

Список рекомендованных джерел

Основна література:

4. Галицький В.И. Основы палеогеоморфологии. К.: Наукова думка, 1980.-224 с.
5. Геоморфологическое картирование. М.: Высшая школа, 1977. -375с.
6. Методическое руководство по геоморфологическим исследованиям. Л.: Недра, 1972.-384с.
7. Сладкопевцев С.А. Изучение и картографирование рельефа с использованием аэрокосмической информации. М.: Недра, 1982.-216с.
8. Спиридонов А.И. Основы общей методики полевых геоморфологических исследований и геоморфологического картографирования. М.: Высшая школа, 1970.-456с.
9. Спиридонов А.И. Геоморфологическое картографирование. М.: Недра, 1975.-184с.
10. Чемяков Ю.Ф., Галицький В.И. Погребенный рельеф платформ и методы его изучения. Л.: Недра, 1974.-207с.

Додаткова література:

3. Веклич М.Ф. Комплексный палеогеографический метод и рекомендации по составлению литолого-фациальных карт и палеогеографических карт. К.: Наукова думка, 1989.-80 с.
4. Вопросы геоморфологического картирования. Уфа, 1989. – 104 с.
5. Геоморфологическое картирование равнин. Саратов: изд-во Саратов. Ун-та, 1974.-164 с.
6. Коррелятивные отложения в геоморфологии. Новосибирск: Наука, 1986.-96с.
7. Кравчук Я.С. Геоморфологічне картографування в науково-дослідній роботі. Львів: ЛДУ, 1981.- 63с.
8. Проблемы палеогеоморфологии. М.: Наука, 1970.

INTERNET – ресурси:

5. <https://www.gismeteo.ua/ua/>
6. <http://rp5.ua>
7. <https://www.google.com.ua/intl/uk/earth/>
8. <https://www.windy.com/uk/>

Питання до заліку
з дисципліни «Методи польових досліджень»
для студентів 2 курсу денної форми навчання
спеціальності 103 Науки про Землю, СВО «магістр»

1. Теоретичні і методологічні основи проведення польових геоморфологічних досліджень.
2. Мета, значення та завдання польових геоморфологічних досліджень.
3. Місце геоморфологічних досліджень в геологічних, географічних, інших роботах.
4. Організація і проведення геоморфологічних досліджень.
5. Методи польових геоморфологічних досліджень.
6. Підготовка і проведення польових геоморфологічних робіт.
7. Етапи: проектування робіт, підготовчий польовий, польові роботи, післяпольовий камеральний.
8. Комплекс методів польових геоморфологічних досліджень.
9. Ведення польової документації.
10. Фіксування даних польових геоморфологічних спостережень.
11. Ведення щоденника. Вибір і методика польових маршрутів.
12. Документація відслонень, відслонень гірських виробіток.
13. Польові зарисовки. Схеми. Складання профілів і розрізів.
14. Геоморфологічна карта зйомочних масштабів.
15. Класифікація і типи геоморфологічних карт.
16. Способи польової геоморфологічної зйомки.
17. Геоморфологічний аналіз рельєфу.
18. Методи вивчення генезису рельєфу.
19. Методи вивчення віку рельєфу.
20. Морфоструктурний аналіз рельєфу.
21. Морфолітогенетичний аналіз.
22. Палеогеоморфологічний аналіз..
23. Вивчення сучасної динаміки рельєфу.
24. Експедиційне вивчення динаміки рельєфу.
25. Карти сучасної динаміки рельєфу.
26. Вивчення основних генетичних типів рельєфу.
27. Вивчення флювіального рельєфу (елементів, генетичних категорій, складання карт).
28. Вивчення еолового рельєфу пустель і не пустельних областей (чинників формування, форм, складання карт).
29. Вивчення морських берегів та форм рельєфу узбереж (форм, древніх берегових ліній, складання карт).
30. Вивчення карстового і суфозійного рельєфу (чинники формування, форми, складання карт).

**Критерії оцінювання знань та вмінь студентів з дисципліни
«Методи польових досліджень»**

Лабораторна робота (усна відповідь, письмова контрольна робота)	
A5 (відмінно)	Студент має глибокі міцні і системні знання з теми змістового модулю, вільно володіє понятійним апаратом. Знає основні геоморфологічні принципи. Розуміє особливості впливу ендегенних та екзогенних процесів та геоморфологічні умови земної поверхні. Будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи геоморфологічну термінологію.
B,C 4 (добре)	Студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички, але недостатньо вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми.
D, E 3 (задовільно)	Студент має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні.
X 2 (незадовільно)	Студент має фрагментарні знання з теми змістового модулю. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал.
F 1 (незадовільно)	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

Залік	
Зараховано	Студент засвоїв основні теми курсу, успішно виконав всі практичні та індивідуальні завдання. Вміє застосовувати здобуті знання на практиці. Може допускати неточності в формулюванні відповідей, окремі помилки при виконанні практичних робіт.
Не зараховано	Студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Практичні навички на рівні розпізнавання.

Реферат, доповідь	
A5 (відмінно)	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить нову, нетрадиційну інформацію з даного питання і пропозиції щодо практичного застосування.
B, C 4 (добре)	Запропонована студентом робота викладена в необхідному обсязі, оформлена грамотно, включає базовий теоретичний та практичний матеріал, але містить певні недоліки у висвітленні питання, яке досліджувалось.
D, E 3 (задовільно)	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але тема розкрита неповністю. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми. Обсяг запропонованої роботи не відповідає вимогам.
X 2 (незадовільно)	Робота базується на фрагментарних знаннях з курсу. Тема дослідження не розкрита.
F 1 (незадовільно)	Робота не виконана.